

YU ISSN 0027-8084
UDK 808.61/.62

ИНСТИТУТ ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК САНУ

НАШ ЈЕЗИК

XXXIII/1–2

ЈАСНА ВЛАЈИЋ-ПОПОВИЋ
(Институт за српски језик САНУ, Београд)

РЕДАК ДИЈАЛЕКАТСКИ ГЛАГОЛ ИЗ ЈУГОИСТОЧНЕ СРБИЈЕ:
СНЕВИРАМ СЕ И СЛ.

Дијалекатском глаголу из Лесковца *сневирам се* „мајем се, скитам се“ налазе се пандани у истозначним и формално блиским потврдама из читаве ји. Србије: *сјовирам се*, *свирам се*, *јовирам се* и сви се они, преко претпостављеног **невираши* (у литератури већ реконструисаног за прасловенски, али без српских примера), тумаче као префигиране варијанте основног *-вираши* < *вр(и)еши* / *-вираши* / *-вориши* / *-варши* „крити, чувати, затварати“.

О значају и вредности дијалекатских речника за етимологију много се писало¹, али сваки нови етимолошки занимљив налаз ваљан је повод да се још једном укаже на ту чињеницу.

Лесковачки речник Бране Митровића већ је био предмет веома студиозног и минуциозног приказа (Попов 1987), али ни ту није у довољној мери истакнута драгоценост материјала који ово лексикографско дело доноси за словенску етимологију².

Сама констатација о оваквом квалитету Митровићевог дела додатно се учвршћује значајним проширивањем списка у њему садржаних лексема које су релевантне за прасловенску етимологију било да рedefинишу или успостављају формалне и/ли семантичке изоглосе, било да на неки други начин утичу на важеће ставове или знања о њима. Овде ћемо показати како то изгледа на примеру практично хапаксне потврде глагола *сневирам се* *impf.* „мајем се, скитам се“ (и од њега правилно изведене глаголске именице *сневирање*) (Митровић 1984:308). Овај глагол не само да је незабележен у референтном *Речнику Мајице српске* (другим речима, одсутан је из књижевног јези-

¹ Чак и на страницама овог часописа, који иначе није специјализован за дијакроничке и/ли етимолошке студије, уп. нпр. Бориш 1981, Бориш 1991.

² Што је и разумљиво, будући да тај аспект и није био предмет посебног интересовања рецензента који само указује да „богата Митровићева збирка речи значајно употпуњује српскохрватске потврде прасловенских лексема, и то јој је један од великих квалитета: *дик*, *дркам*, *ижа*, *муштина*, *муштина*, *иричислим*, *сечко*, *сквор* 'и, *слива*, *смейана*, *шорак*, *шорник*, *уђи*“ (Попов 1987:175).

ка) већ је формално и семантички усамљен у локалним оквирима дијалеката југоисточне Србије³.

Изолованост ове потврде релативизује се, међутим, препознавањем тек незнатне семантичке разлике и етимолошке подударности (упркос само делимичном творбеном поклапању) у још једном глаголу, такође из Лесковца: *сјовирам се* имрф. 1. „повлачим се, вучем се“; 2. „вучем некога собом“ (Митровић 1984:310).

Творбена анализа семантички практично подударних глагола *с-не-вирам се* и *с-ио-вирам се* показује да се оба етимолошки своде на исти глагол, **вираиџи* тј. –*вираиџи*, који је итеративни облик у низу који алофонском сменом твори глагол *вератиџи/вр(и)јеџи/вираиџи/ворииџи/варииџи* „скривати, чувати, затварати итд.“ У савременом језику ниједан од ових превојних ступњева основе није потврђен у непрефигираним облицима, осим данас већ архаичног *вријеџи се, врџем се* „(са)крити се, склонити се“ у пословици коју је забележио још Даничић: „Није се камо вријети, пришло је умријети“ (RЈAZU)⁴. Најчешће се срећу различите префигиране изведенице *о-вокализма*: *ојџворииџи, зајџворииџи* и сл. (односно од њих изведених итератива са *а-вокализмом*: *ојџварииџи, зајџварииџи*). Стандардно се сви ови облици изводе од псл. **vьrǫ*, **vreti* „claudere“ (уп. Skok III 627–628).

Формално и семантички најближе лесковачким глаголима стоје пре свега пиротско *сјовирам се* имрф. „повлачити се, вући се, бесциљно ићи тамо-амо“, а затим и усамљени случај самог префикса *с-*: *свирам се* имрф. „лутам бесциљно“ (Ратаје код Врања, Златановић 1998:359)⁵. Најбројнији су облици без префикса *с-*: *иовирам се* имрф. „потуцати се, тумарати“, *иовирџиџина* ф. „потуцање; онај који се потуца, који нема стално место боравка“, *иовирушка* ф. „потуцање“ (Пирот, Живковић 1987:148, 115), *иовира се* имрф. „потуца се“ (Лужница, Тирпић 1983:150), *иовира се* имрф. „мува се тамо-амо“ (Лужница, Форски 1997:61), *иовирам се* имрф. „дуже се задржавам на неком месту“ (Струганица код Врања, Златановић 1998:297), *иовира се* имрф. „заноси се мало у ходу, ломи се у куковима док хода“ (Тимок, Динић 1988:204). Теоријске могућности комбинаторике са префиксима *с-*, *не-* и *ио-* готово да су неисцрпне, али је за веродостојност овог разматрања значајно то што су бар четири од њих реално посведочене на различитим пунктовима на простору југоисточне Србије.

³ Имамо у виду материјал двадесетак дијалекатских збирки речи и речника, објављених или у оквиру *Српског дијалектолошког зборника* или у виду монографија са лексиком из Врања, Лужнице, Пирота, до тимочког краја, Црне Рече итд., као и неке необјављене збирке речи сакупљене за грађу *Речника САНУ*.

⁴ Иако у овој одредници заправо стоји дефиниција „одупријети се“, Даничићев пример, као и друга пословица која се по Ивековићу преноси из часописа *Српски далмајински магазин* (1861): „Куд се врло, добро се обрло“ несумњиво показују да је тачније значење „сакривати“ које је дао Скок (l.c.) много пре него што се та реч појавила на одговарајућем месту у RЈAZU (свеска 89, XXI том, из 1974. године).

⁵ У светлости овога можда треба тумачити и локалну сложеницу *свиругуз* т. „луталица“ (Велико Буштрање код Врања, l.c.).

Пиротски глагол *йовірам се* једини је досад био примећен у словенској етимолошкој литератури (што није случај са чак нешто старијом потврдом лесковачког *сневірам се* који је са становишта језичке историје и компаративистике заправо занимљивији). Овај глагол доведен је у везу са искључиво пољ. *poniewierać się* impf. „лоше, са погрдом се понашати према некоме или нечему; малтретирати некога; имати лошу судбину, трпети несрећу, непријатности; тумарати, лутати, мувати се ту и тамо, по туђини, скитати; (о стварима) бити бачен неуредно, било где, лежати без заштите, пропадати“ (Bogus 1991:22). Од пољског глагола пиротски пример се формално разликује одсуством префикса негације, а семантички показује ограниченост на само једно од више значења потврђених у пољском. Лесковачко двоструко префигирано⁶ *сневірам се* „мајем се, скитам се“ формално се може изједначити са пољским обликом (разлика у првом префиксу, *s-* на месту пољ. *po-* занемарљива је, или барем небитна у односу на специфични други, негирајући префикс *ne-*), лишавајући га, тако, статуса ексклузивности. Успостављање ове словенске изоглосе истовремено додатно потврђује на први поглед смелу реконструкцију псл. глагола **nevirati (se)* „не скривати, не чувати“ < **virati* „скривати, чувати“ предложено само поводом пољског дијалекатског глагола. Надовезујући се на стандардну етимологију основног псл. глагола **vьrьq, *vreti* „затварати“ (коју доноси Скок, уп. горе), Бориш даље реконструира и његов негирани пандан, псл. итератив **nevirati* у значењу „не скривати, не чувати“ (Bogus 1991:24⁷), за који претпоставља да је дао и рус. дијал. *вирать* „(раз)бацати којекуда, којекако“, уз губитак негацијског префикса (услед одсуства опозиције потврдног и одричног глагола) (Bogus 1991:24)⁸. У том случају бисмо имали једну

⁶ О натпросечно великој продуктивности модела двоструко префигираних глагола у овим говорима, и то баш овим префиксима, сведоче не само најближи примери лесковачких глагола (поред књижевних, ту су и неки локално семантички варирано или посебно обојени): *снебивам се* impf. „скитам, лутам“ (такође у Врању, Златановић 1998:378), *сйоврїѝм* pf. „предузем, прегнем нешто да урадим“, *сйоређујем* impf. „слажем се“, *сйодбїјем* pf. „прихватим, привучем“, *сйойаднем* pf. „закупим, обузем“, *сйойнем* pf. „закупим, навалим“ (Митровић 1984:310–311) већ и неке друге потврде са ширег подручја ових говора: *сйоврїѝм* pf. „прегнути, предузети (да се што уради)“ (Пирот, Живковић 1987:148); *сйойура се* „саплиће се од изнемоглости или од пијанства“ (Тимок, Динић 1988:267; Врање, Златановић 1998:382); *сйоводи се* „посрће“, *сйоређују* „слажу се, живе пријатељски“ (Црна Река, Марковић 1986:447; Врање, Златановић 1998:382); *сйалуза се* impf. „скита“ (Алексинач, Богдановић 1987:296) (више о овом последњем уп. и Влајић-Поповић 1993).

⁷ У седмом реду на тој страни, свакако штампарском грешком, заправо стоји облик **virati* уместо очекиваног **nevirati*, међутим, дефиниција значења са одричним обликом глагола несумњиво показује да се ту у старијим говори о негираном облику и значењу.

⁸ Остаје недовољно јасно зашто се аутор није осврнуо на друга значења истог глагола, нпр. „плести (опанке, корпе, мреже и сл.)“ или „шити, ушивати, слајати делове мреже; плести којекако, радити нешто; макар како пришити“ итд. која сва имају шири ареал него значење „(раз)бацати којекуда...“ које је посведочено само у Псковској области (уп. СРНГ 4:292). Лексичкој породици руског глагола свакако припадају и нека *nomina agentis*, потвербал *віра* „онај ко разбацује (без реда, непромишљено)“ и њему синонимни деривати *вирала*, *вируха* (СРНГ I с.), као и *повируха*

„некомпактну“ (формално јединствену, а семантички раслојену) изгласу коју образују три веома удаљене потврде (из сваке групе словенских језика по једна), при чему су различита значења јужнословенског и источнословенског облика обједињена у западнословенском глаголу.

На ширем ареалу сх. језика, *и*-вокализам у глаголској основи ретко је потврђен, само са префиксима *за-* и *са-* и са значењима једнаким или врло блиским основном значењу, као код непрефигираног глагола *вр(иј)ећи (се): за̀вирати* *импф.* „крити, скривати (нпр. главу)“ (код Вука), „кочити (нешто), упињати се, гурати“ (књижевно и дијал. Црна Гора, Дучаловићи), рефл. *за̀вирати се* „завлачити се, увлачити се; упињати се“ (књижевно и дијал. НП Вук, Гњилане, Пирот) (све према РСАНУ), односно *са̀вирати се импф.* „крити се, завлачити се, стискати се, стезати се“ (Вук, Ивековић, Рељковић, Павлиновић, према RЈAZU).

У пиротском крају, међутим, овај вокализам је веома продуктиван, али углавном са другим префиксима: *завирам се импф.* „завлачим се“ (Пирот, Живковић 1987:42), *провирам се импф.* „провлачити се“ / „Кроз прстен да се провира“ (Пирот, Живковић 1987:129)⁹, *провира се импф.* „провлачити се кроз рупу и сл.“ (Пирот, Златковић 1989:447), *подвира се импф.* „улагивати се“ (Пирот, Златковић 1990:727), *увирам се импф.* „увлачити се, натурати се“ / „Увира се да и њега поведемо“ (паралелно стоји и облик свршеног вида, *уврем се рф.*) (Пирот, Живковић 1987:160). Непосведочен је остао само **навираћи* „навлачити“ који би се очекивао на основу реалних потврда свршеног вида *на̀врем рф.* „навући, натакнути“ (Пирот, Живковић 1987:89), *на̀вре рф.* „навући (чарапу и сл.)“ (Пирот, Златковић 1990:722)¹⁰.

Занимљиво је да се у свим овим примерима из Пирога, упркос знатном варирању префикса, семантика доследно држи основног значења „вући (се)“. Даље пада у очи да је и то локална појава, непозната стандардном језику (нити неком другом дијалекту, колико нам је знано). Да нема пољских паралела, значење које нас овде првенствено занима, „мајем се, скитам се“, могло би се сводити на „вући се, повлачити се тамо-амо“ и сл. и даље би било легитимно тумачити га као изведено од тог основног „вући се“. Тако би облици који значе „вући и сл.“ били млађег датума него *сневирам се* итд. (ово уз прет-

„безхозяйственная женщина“ (СРНГ 27:246). Овај последњи облик је вредан пажње пошто се префиксом *ио-* приближава неруским облицима, мада остаје нејасно да ли његова мотивација почива на елементу неуредности (дакле разбацавања ствари којекуда — што је највероватније) или, можда, на моменту скитања, тумарања наоколо (што је теоријски могло бити значење непосведоченог глагола **повирати* од кога би се правилно изводила именица са суфиксом *-уха*).

⁹ На истом месту, у истом значењу и *пробућам се* „провући (се), прогурати (се)“; *пръвнем се* „провући се“ / „Провни се кроз плит ако можеш“; *пръврем се рф.* „провући се“ / „Проврл се ко мртов'ц кроз црн покров'ц“ (брзалица).

¹⁰ Последња два глагола не треба мешати са хомонимним, општераспрострањеним *на̀врети* *рф.*, *на̀вирати* *импф.* „надоћи, потећи, покуљати“ који припадају етимолошком гнезду глагола *врети* „кључати“.

поставку да се са нестанком негирајућег префикса изгубила свест о основном глаголу¹¹), док би значење „скитам се“ било сведено, другим речима „преведено“ на дефиницију „вући (се)“, што би довело до продуктивне деривације другим префиксима, уз очување секундарно етаблираног семантичког језгра „вући“. Међутим, пољски примери фиксирају изоглосу негираног глагола са специфичном семантиком која није могла бити производ случаја на две тако удаљене тачке словенског језичког простора.

Готово сви пиротски примери имају практично подударне формалне и семантичке пандане у бугарском језику (БЕР 1:177–178)¹², тако да би се могло помишљати и на бугарски утицај као на извор њиховог присуства. Међутим, међу бројним бугарским префиксима упадљив је недостатак само једног: префикса *no-* који је у српском највише заступљен, и то на ареалу знатно ширем од пиротског краја и уз значење које у бугарском уопште није потврђено: „скитати, мувати се“. Са друге стране, у бугарском се траг тог префикса чува само у именици *џовирица* (види детаљније ниже и у намени 15), дакле опет без трага значења „скитати и сл.“ У недостатку даљих бугарских дијалекатских потврда, намеће се закључак о комплементарности српских и бугарских облика и значења, уз минимална и небитна преклапања, при чему ваља скренути пажњу на занимљиву чињеницу да је лесковачки глагол *сневирам се* „мајем се, скитам се“, који је основни предмет овог рада, од њих у потпуности изузет.

Овој етимолошкој породици вероватно не треба прибрати формално сличан, такође усамљени дијалекатски глагол, *оковирка* рф. „ојача, опорави се“ (Црна Река, Марковић 1986:386)¹³.

О дубокој старини тј. реликтном карактеру глагола из лесковачког и суседних говора *сневирам се*, *свирам се*, *сџовирам се*, *џовирам се* (чија специфична семантика потиче од негацијског префикса) и који пандан налазе само у веома удаљеним пољским дијалекатским потврдама¹⁴ говори и ограниченост њиховог ареала на јужно-

¹¹ Ретка паралела оваквом развоју (такође на терену ји. Србије) била би усамљена потврда глагола *ухвайиши* у облику *џованем* „не дирнути, не пипнути никакав посао“ (Лужница, Ђирић 1983:150), где је негирано значење очувано упркос губитку префикса *не-* (у процесу упрошћавања евентуалног **џо-не-ванем* < **невайтам* „не хватам“, уп. стандардно *џухвайиши се џосла*).

¹² Другде у етимолошкој литератури помиње се једино још буг. *провирам*, али не и остали буг. облици нити потврде из ји. Србије (уп. Куркина 1967).

¹³ Нужна је даља анализа да би се утврдило треба ли у њему видети двоструко префигурирани и проширен деминутивним суфиксом (иначе етимолошки нерешен) глагол *вира* impf. „расте снажно, буја (за растиње)“ (ibid. 280), односно *вирајем* impf. „успевати, напредовати, израстати (о биљу)“ (Пирот, Живковић 1987:15), *вирајем* impf. „напредујем“ (Лесковац, Митровић 1984:44), или га пак, путем нерегуларне вокалске алтернације, довести у везу са основним *коварнући (се)* „опоравити се, ојачати, напредовати (о људима и животињама); поправити имовинско стање“ (РСАНУ). Skok s.v. *kovati* нема ништа слично, али можда треба имати у виду рус. дијал. *коварный* „уредан, леп; образован“ и струс. и рус.-цсл. *коварный* „разуман; искусан, способен“ (ЭССЯ 12:9).

¹⁴ Бориш је уверљиво аргументовао да су слични облици у шлеским и словачким говорима и у украјинском језику заправо полонизми, а не аутохтоне појаве (уп. Воруј 1991:25).

словенском терену, на југоисток српског језичког простора. О дуго-трајној раздвојености јужно- и западнословенског глагола, и немалим изменама које су они претрпели током независног развоја, сведочи и савремена разлика међу њима на творбено-семантичком плану: у пољском је само један облик посведочен у више значења, док је у српском само једно значење (варирано у неколико нијанси), потврђено у више различитих облика. Бугарска формално блиска именица *йовирица* f. својим значењем „штап, колац којим две особе носе лонац пун течности; начин ношења“, „терет који двоје носе тако што кроз њега провуку дрво; начин ношења терета“ (Трнско, Брезнишко, Софјиско) етимолошки се у крајњој линији своди на исти глагол (БЕР 5:405)¹⁵, али са другачијом ономасиологијом: од *вра* „(про)вући“ и сл. пошто се парче дрвета провлачи кроз дршку (уп. БЕР 1:177–178).

Овде изнети материјал о дијалекатском глаголу *сневирам се* „скитам, лутам“ и сл. допуњује и учвршћује већ предложено етимолошко тумачење псл. глагола **nevirati (se)*, док евентуалне нове потврде могу утицати на његову корекцију, нарочито у случају да се приступи дубљем разматрању низа гореизложених примера у којима је одсутна сематника „лутати и сл.“, али зато систематски фигурира основно значење „вући(се)“ модификовано одговарајућим префиксима. Такво семантичко-етимолошко истраживање могло би бити тема неког будућег рада.

¹⁵ Ова именица у дијалектима даље фонетски варира и у *пофирица* „ношење тешког терета од стране две особе“, од чега је изведен и прилог *пофирички* „са дрветом на рамсну“ (Раково, Ђустендил, БЕР 5:562). Стварна мотивација ове именице прикривена је и у изразу на *повирица* „на раме(ну)“, *понеса на повирица* „подигнем нешто на раме, пошто сам га окачио о штап“ (БЕР 5:405). У источносрбијанским говорима траг о постојању одговарајуће именице чува се само у облику прилога: *найовирице* значења дефинисаног као „удвоје“ (Бучум и Бели Поток, Богдановић 1979:157), уз недовољно илустративан пример „Носе чебър *найовирице*“, *найовирице* „кад двоје носе неку ствар на мотки“ (Тимок, Динић 1988:162), *найовирице* „кад катао, чабар или што друго, обешен о мотку, носе двојица“ (Пирот, Живковић 1987:95). Веза са изворном етимологијом још више је затамњена у случају лексикографски недоречених прилога *найовилице* „(носе) заједно на чобрњаку (терет) на раменима“ односно *йовилице* „само у изразу: на *йовилице* — на раменима, о чобрњаку (носе две особе)“ (Црна Река, Марковић 1986:375, 401). Усамљеност ове лексеме у локалном говору, гј. одсуство бар још једног облика са којим би она чинила минималну лексичко-семантичку породицу, омогућила је ликвидну метатезу (можда чак и под утицајем пучко-етимолошког наслањања на именицу *виле*). Даље је занимљиво да су све ове потврде из ји. Србије (али не и бугарски примери!) регистроване као конституенти лексичке и етнографске српско-белоруске дијалекатске изоглосе чији североисточни крак чине блр. дијал. *напóверки*, *напóверку* „удвоје носити терет учвршћен на средини мотке, која се или ухвати за крајеве, или се набаци на леђа“ и да се у њима такође препознају деривати реконструисаног глагола **virati* (тачније, **na povirice*, **na poverǫku* тумаче се као спој предлога *na* и адвербијализованог префиксно-суфиксног деривата глагола, **verti*, **vǫro*, односно **virati*, уп. ЭССЯ 21:196). Осврт на бројне реално посведочене реализације различито префигурираних облика истог тог глагола у истим тим говорима, на терену ширем од оног на коме се јављају наведени прилози, изостао је не само у прилошкој одредници прасловенског речника већ и у раду који се посебно бави дијалекатским речима из ји. Србије (уп. Петлева 1994:58).

ЛИТЕРАТУРА

- БЕР— *Български етимологичен речник*, 1—, София 1971—.
- Богдановић 1979 — Н. Богдановић, *Говори Бучума и Белог Потока*, СДЗб ХХV, 1–178.
- Богдановић 1987 — Н. Богдановић, *Говор Алексиначког Поморавља*, СДЗб ХХХИИ, 7–302.
- Бориш 1981 — В. Бориш, *Звоно и комоњити се* — реликти архаичне словенске лекси-
ке у штокавским говорима, *Наш језик ХХV/1–2*, Београд, 68–73.
- Бориш 1991 — В. Бориш, *Приноси српскохрватској етимологији*, *Наш језик ХХИХ/1–2*,
Београд, 35–48.
- Вегуś 1991 — W. Węguś, *Etymologie polskie, Język polski LXXI/1*, Kraków, 22–34.
- Влајић-Поповић 1993 — Ј. Влајић-Поповић, *Семантика у решавању једног етимо-
лошког проблема*, *Научни скуп слависта у Вукове дане 22/2*, Београд, 185–191.
- Динић 1988 — Ј. Динић, *Речник тимочког говора*, СДЗб ХХХIV, 7–335.
- ЭССЯ — *Этимологический словарь славянских языков*, 1—, Москва 1974—.
- Живковић 1987 — Н. Живковић, *Речник њиројског говора*, Пирот.
- Златановић 1998 — М. Златановић, *Речник говора јужне Србије*, Врање.
- Златковић 1988 — Д. Златковић, *Пословице и поређења у пиротском говору*, СДЗб
ХХХIV, Београд, 341–683.
- Златковић 1989 — Д. Златковић, *Фразеологија страха и наде у пиротском говору*,
СДЗб ХХХV, Београд, 175–457.
- Златковић 1990 — Д. Златковић, *Фразеологија омаловажавања у пиротском говору*,
СДЗб ХХХVI, Београд, 423–740.
- Куркина 1967 — Л. В. Куркина, *Варакать*, *Этимология 1965*, Москва, 184–188.
- Марковић 1986 — М. Марковић, *Речник народног говора у Црној Реци*, СДЗб ХХХII,
259–494.
- Митровић 1984 — Б. Митровић, *Речник лесковачког говора*, Лесковац.
- Петлева 1994 — И. П. Петлева, *Этимологические заметки по славянской лексике.
XVIII. (по материалам ряда новых диалектных словарей призренско-тимокской
и косовско-ресавской зон)*, *Этимология 1991–1993*, Москва, 57–62.
- Попов 1987 — Б. Попов (приказ), Б. Митровић, *Речник лесковачког говора*, *Зборник
Мајице српске за филологију и лингвистику ХХХ/2*, Нови Сад, 167–180.
- RJAZU — *Rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika*, I–XXII, Zagreb 1880–1976.
- РСАНУ — *Речник српскохрватског књижевног и народног језика*, 1—, Београд 1959—.
- СДЗб — *Српски дијалектолошки зборник*, Београд, 1905—.
- Skok — P. Skok, *Etimologijski rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika*, I–IV, Zagreb 1971–1974.
- СРНГ — *Словарь русских народных говоров*, 1—, Москва — Ленинград 1964—.
- Форски 1997 — Д. Манић Форски, *Лујснички речник*, Бабушница.

S u m m a r y

Jasna Vlajić-Popović

A RARE DIALECTAL VERB FROM SE SERBIA: *sneviram se*, ETC.

This paper sheds light on a seemingly isolated dialectal verb from Lesko-
vac, *sneviram se* „wander around“. Its synonyms are recognized not only in local
spoviram se, but also in a more widespread (within the region of SE Serbia) form
poviram se. They all share common origin, from the verb *-virati* (which is the ite-
rative form of the SCr. verb with rich apophony *vr(ij)etil* **veratil* /-*viratil* /-*voriti* /
-*varati* „hide; close“ — compare the standard *otvoriti*, *zatvoriti*, etc.). Among the
forms with double prefixation, crucial is the negative prefix which makes it possi-
ble to associate the Serbian dialectal verb with Pol. *poniewierać się* „wander; mis-
treat; suffer; lie around unorderly“ which has already been explained as a sole
continuant of PS1. **nevirati se* „hide not, shelter not“ (< **virati* „hide, close, shel-
ter“), the south Slavic and the western Slavic words thus furnishing a new
Proto-Slavic lexical issogloss.